

**ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ПМО:Л

**КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА
ЛОГІСТИКИ**

«ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

**I Міжнародна науково-практична
конференція**

ЧАСТИНА I

**12-13 лютого 2020 р.
м. Запоріжжя**

Міністерство освіти і науки України

Запорізька міська рада
Запорізька торгово-промислова палата
Запорізький національний університет
Державний університет «Житомирська політехніка»
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Донецький державний університет управління (м. Маріуполь)
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Вільнюський технічний університет ім. Гедимінаса (Литва)
Каршинський інженерно-економічний інститут (Республіка Узбекистан)
Карагандинський економічний університет Казспоживспілки (Республіка Казахстан)
Софійський університет Св. Климента Орхідського (Болгарія)
Словацький сільськогосподарський університет в Нітрі (Словаччина)

ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 12-13 лютого 2020 року)

Частина I

Кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики

Запоріжжя
ЗНУ
2020

УДК 338.43:334.722.012.64:005.336.1(06)

ПЗ2

Редакційна колегія:

О.Г. Бондар, доктор юридичних наук, професор,
Г.М. Васильчук, доктор історичних наук, професор,
Д.А. Антонюк, доктор економічних наук, професор,
Л.М. Бухаріна, доктор економічних наук, професор,
Н.В. Валінкевич, доктор економічних наук, професор,
Н.М. Гуржій, доктор економічних наук, професор,
Г.І. Купалова, доктор економічних наук, професор,
С.О. Лавренко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
М.О. Лисенко, кандидат економічних наук, доцент,
О.А. Онищенко, кандидат наук з державного управління, доцент,
Ю.І. Полусмяк, кандидат економічних наук, доцент,
М.П. Сагайдак, доктор економічних наук, професор,
І.Г. Шавкун, доктор філософських наук, професор.

Рекомендовано рішенням Вченої Ради ЗНУ
(протокол №6 від 28 січня 2020 р.)

П 32 Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 лютого 2020 р.): у 2 ч. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Ч.1. 544 с.
ISBN 978-966-599-577-7

Наведено актуальні ідеї та ефективні інноваційні рішення щодо підприємництва в аграрній сфері, ринкових трансформацій розвитку земельних відносин в Україні, якості та безпечності агропродукції в умовах вільної торгівлі з ЄС, інформаційних технологій у агроменеджменті, підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Друкується в авторській редакції

УДК 338.43:334.722.012.64:005.336.1(06)

ISBN 978-966-599-577-7

© Запорізький національний університет, 2020

<i>Божидай І.І., Кузьменко І.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ	59
	ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРОВИРОБНИЦТВІ	
<i>Божидай І.І., Рочева Г.В.</i>	ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА В	62
	АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ	
<i>Бойко В.О.</i>	РОЗВИТОК ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У ПІВДЕННОМУ	65
	РЕГІОНІ	
<i>Бондаренко М.І., Пазник А.Г.</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	68
	ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	
<i>Вакуленко Д.О.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ	70
	ПІДПРИЄМСТВ: ЇЇ ВИДИ ТА ВПЛИВ НА РОЗВИТОК	
	СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Васильєва О.О.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО	73
	ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	
<i>Варламов А.А., Петухович В.А.</i>	АНАЛІЗ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ	76
	НА ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКЦИИ ОСНОВНОГО СТАДА	
	КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА	
<i>Воловідник К.Т., Зибарева О.В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ	79
	ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ. ПРОБЛЕМИ ТА	
	ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	
<i>Волосюк М.В.</i>	ЩОДО ПИТАННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ	82
	УКРАЇНСЬКОГО АГРОБІЗНЕСУ	
<i>Воронько-Невіднича Т.В., Кривобік М.В.</i>	СПЕЦИФІЧНІ РИСИ	86
	АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО	
	АКТИВІЗАЦІЇ	
<i>Гаррыатаев А., Молчанова Е.А.</i>	АНАЛІЗ	89
	СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО БОГАТСТВА ТУРКМЕНИИ	
<i>Гільорме Т.В.</i>	ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ	92
	ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ У АПК	
<i>Гончарук А. С., Ільїн В. Ю.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ	95
	КОШТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	
<i>Горбань В.К., Калініченко О.В.</i>	РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	98
	РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
<i>Гордієвська К., Студінська Г.Я.</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АПК В	101
	УКРАЇНІ	
<i>Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М.</i>	РОЗВИТОК АГРАРНОГО	105
	ТЕХНІЧНОГО СЕРВІСУ ТА РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ	
	ТЕХНІКИ УКРАЇНИ	
<i>Грищук Н.В.</i>	ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	108
	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ	
	ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Гуторов О.І., Гуторова О.О.</i>	ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	111
	ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО	
	ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ	
<i>Дашутіна Л.О.</i>	РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ	114
	ПЕРСПЕКТИВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	

ресурси, на відміну від кредитних, не є тимчасово вільними коштами платників, їх розподіл і перерозподіл супроводжується зміною власників цих ресурсів. Різниця виявляється і в тому, що як джерело кредиту виступає не тільки тимчасово вільна частина національного доходу, а й накопичення минулих років, причому як у грошовій, так і товарній формах.

Література

1. Борисова І.С., Зоря О.П., Опря А.Т., Цветкова Л.О. Навчально-методичний посібник: «Фінанси, гроші та кредит», Полтава. 2011. 215 с.
2. Нелюк Н. Є. Конспект лекцій з дисципліни: «Фінанси, гроші та кредит», 2017. 72 с.
3. Коваленко Д.І., Венгер В. В. Посібник з дисципліни: «Фінанси, гроші та кредит», 2011. 235 с.
4. Савлук М. І., Мороз А. М., Лазепко І. М. та ін. Гроші та кредит : підручник; за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2011. 318 с.

*Горбань В.К.
здобувач вищої освіти
Полтавська державна аграрна академія
Калініченко О.В.
к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Аграрний сектор нашої держави з системною структурою є системоутворюючим в національній економіці. Саме цей сектор формує засади збереження суверенності держави – продовольчу, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток різних галузей національної економіки та формує соціально-економічні напрями політики. В умовах глобалізації агробізнес є сучасною ознакою прогресивних змін у сільському господарстві та порівняно з іншими сферами новим напрямом досліджень аграрної науки [1, с. 22].

Міжнародна політика надає аграрному сектору відповідний вектор розвитку та відкриває нові можливості для відродження сільського господарства, створює додаткові порівняльні переваги на агропродовольчому ринку. Разом з тим, аналізуючи сучасний стан вітчизняних агропромислових підприємств, що характеризується використанням застарілого та зношеного обладнання, відсутністю інноваційної складової та достатнього інформаційно-аналітичного забезпечення, нестачею фінансових та трудових ресурсів для розширення виробничих потужностей, нерозвиненою інфраструктурою та багатьма іншими проблемами, стає очевидною їх неспроможність конкурувати із могутніми іноземними суб'єктами господарювання. Постає актуальне

питання про розвиток та місце аграрного бізнесу України у глобалізації міжнародної економіки [2, с. 95-96].

На сучасному етапі економічного розвитку агропромисловий сектор України є однією з найважливіших ланок економічних систем більшості країн світу з ринковою економікою. Він розвивається в умовах високої енергетичної забезпеченості, застосування широкого спектра агротехнічних прийомів, екологізації на основі використання сучасних енерго- та природозберігаючих технологій, методів і способів меліорації та хімізації [3, с. 136].

Шляхи розвитку агропромислового сектору України передбачають збалансовані та взаємозв'язані структурні перебудови усіх його галузей, максимальне впровадження у виробництво найважливіших досягнень науково-технічного прогресу, світового досвіду, найбільш прогресивних форм економіки і організації виробництва на основі першочергового розв'язання актуальних проблем: перерозподіл землі та майна; приватизація переробних підприємств; реструктуризація підприємств та форм господарювання; державне регулювання аграрної економіки шляхом ефективнішого використання цінових важелів, фінансово-кредитної і податкової систем; розвиток ринків сільськогосподарської продукції, матеріально-технічних ресурсів та послуг; інтенсифікація і диверсифікація [4, с. 45].

Світове господарство все більше перетворюється в єдине ціле, в якому постійно формуються і протікають різнопланові процеси. Свідченням зростання взаємозалежності національних економік є їх надзвичайна чутливість до процесів, що відбуваються в інших регіонах планети. Основним фактором життя суспільства називають глобалізацію. Глобалізація – це об'єктивний процес планетарного масштабу, який має як позитивний вплив на міжнародну економіку, так і негативний. До позитивних ознак впливу можна віднести: поширення нових інформаційних технологій та пов'язаних з ним переваг. Однак, глобалізація економіки – це не лише вигоди від зростання участі країни в світових економічних процесах, але й висока ймовірність втрат, зростання ризиків [4, с. 47].

Процес глобалізації має істотний вплив на агробізнес, головним чином, через міжнародну торгівлю. Швидкий розвиток глобалізації в міжнародній торгівлі створює передумови до значного поглиблення процесу глобалізації поза товарними ринками, зокрема у сфері міжнародного руху капіталу й ресурсів праці. Глобалізація не оминає жодної галузі економіки [5, с. 102].

Переваги та проблеми розвитку агробізнесу в Україні

Переваги	Недоліки
Територіальний аспект	
1. 70% території України займають сільськогосподарські угіддя; 2. Сприятливий клімат; 3. Великі запаси чорнозему; 4. Забезпеченість водними ресурсами;	1. Недотримання сівозмін; 2. Зменшення родючості ґрунтів; 3. Значна територія радіаційно забруднена; 4. Деградація земель внаслідок ерозії;

5. Вигідне географічне розташування;	5.Зниження рівня ґрунтових вод;
Соціальний аспект	
1.14 млн населення проживають в сільській місцевості; 2. Зростання престижу аграріїв;	1.Необхідність реформ ; 2.Ризик безробіття на селі;
Економічний аспект	
1.Введення аграрних розписок; 2. Фіксований сільськогосподарський податок; 3.Експорт зерна.	1.Низький рівень державної підтримки; 2. Негативний імідж України.

Джерело: розроблено автором

З огляду на те, що в результаті аналізу бізнес-середовища суб'єктів аграрного бізнесу України виявлено більше переваг, ніж недоліків, і вони є більш суттєвими, можна зробити висновок, що вони розвиваються в напрямку глобалізації світової економіки і для них відкриваються нові можливості при виході на міжнародний рівень. Аграрні підприємства повинні бути готові до майбутніх світових змін, які вимагають підвищення оперативної активності в умовах глобалізації, гнучкої збалансованої стратегії, фінансової самостійності, позитивного сприйняття будь-яких змін і здатності активно реагувати на них за допомогою інформаційних систем. Але без підтримки держави в умовах глобалізації міжнародної економіки у сфері агробізнесу – створення сприятливого підприємницького середовища, пільгового оподаткування, полегшення доступу до кредитних ресурсів, підтримки технічного прогресу і сприяння розвитку сільських територій – неможлива повноцінна діяльність суб'єктів агробізнесу. Діяльність держави повинна передбачати заходи щодо стимулювання інтеграції та об'єднання учасників агробізнесу, страхування їх економічного ризику. Розвиток національної економіки ґрунтується на стабільній і продуктивній діяльності аграрних підприємств. Від стану їх конкурентоспроможності залежить поступовий розвиток економіки [5, с. 78].

Отже, Україна має гарні кліматичні умови та природні трудові ресурси для розвитку експортного потенціалу аграрного сектора економіки, проте існує багато проблем. Значний вплив політичних факторів та корупція перешкоджають розвитку та реалізації експортного потенціалу. Наразі держава може зберегти європейські ринки і географічно диверсифікувати азіатські, проте без державного регулювання спроби виробників можуть бути марними, тож стабілізація політичної системи та збереження унітарності держави виходять на перший план в розвитку будь-якого сектора економіки. Сьогодні виникають нові умови й концепції розвитку сільського господарства, що є наслідком змін у міжнародному поділі праці й формуванні світової системи сільського господарства та світового ринку сільськогосподарської продукції, прискорення науково-технічного прогресу, що дозволяє створювати нові чинники, такі як підприємництво, глобалізація, еластичність діяльності, наростання нової тенденції переходу до індивідуальних і персональних інтересів, перехід від окремих джерел доходів до цілої групи, що пов'язано зі

зміною традиційних та економічних цілей господарств і сім'ї, вхід сільського господарства в етап надвиробництва й проблем, що із цього виникають. Це створює цілком іншу суспільну та індивідуальну ситуацію сільського господарства, а одночасно змушує змінювати філософію поведінки сільськогосподарських виробників.

Література

1. Аніліоніс Г.П. Еволюція теорій глобалізації / Г.П. Аніліоніс, Н.А. Зотова. – М. Міжнародні відносини. – 2015. – 233 с.
2. Білорус О. Г., Лук'яненко Д. Г. Глобальні трансформації і стратегії розвитку / О. Г. Білоруса. — К.: ВІПОЛ, 2017. – 416 с.
3. Білорус О.Г. Глобалізація і безпека розвитку / О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко – К.: КНЕУ, 2011. – 733 с.
4. Кліменко О.В. Формування економічної безпеки в умовах глобалізації / О.В. Кліменко, О.О. Бачал // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції – СумДУ, м. Суми 2015 – 172 с.
5. Колосова Р.П. Глобалізація економіки і зайнятість населення / Р.П. Колосова, М. В. Артамонова, Т. Н. Василюк – М.:ЗНУ, 2014. – 106с.

*Гордієвська К.
студентка*

*Київський національний торговельно-економічний університет
Студінська Г.Я.
д.е.н., доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АПК В УКРАЇНІ

Агропромисловий комплекс, який є одним з найважливіших складових частин народного господарства забезпечує населення продуктами харчування, промисловість – сировиною, а зовнішню торгівлю – експортними товарами.

Аграрний сектор України є важливою стратегічною галуззю української національної економіки. Україна володіє не тільки сприятливими кліматичними умовами, а й має якісні земельні ресурси, які свідчать про величезні перспективи виробництва сільськогосподарської продукції та потужний агропромисловий потенціал.

Аграрний сектор України формує 16-17% валового внутрішнього продукту.[1]

Сільське господарство є одним із найважливіших секторів вітчизняної економіки. Від наявності та якості продуктів харчування залежить життя і здоров'я людей, а рівень розвитку агропромислового сектору держави є ключовим елементом її продовольчої безпеки. Україна має сприятливі умови для розвитку аграрного сектору, що дає змогу забезпечувати внутрішнє споживання якісної та екологічно чистої продукції АПК та нарощувати її постачання на світовий ринок.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ
ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

У двох частинах

Відповідальний редактор: *Л.М. Бухаріна*
Технічний редактор: *Ю.І. Полусмяк*
Коректор: *М.О. Лисенко*

Підп. до друку. 05.02.2020 Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Умовн. друк. арк.33,8
Замовлення №. 32 Наклад 300 прим.

Запорізький національний університет
69600, м. Запоріжжя, МСП-41
вул. Жуковського, 66
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5229 від 11.10.2016